

Õiguskantsler

Maarja Krais-Leos
Eesti Puuetega Inimeste Koda
epikoda@epikoda.ee

Teie 17.02.2025 nr

Meie 12.06.2025 nr 6-3/251226/2504272

Erihoolekandetasutustele kehtestatud tervisekaitsenõuded

Austatud Maarja Krais-Leosk

Pöördusite õiguskantsleri poole, sest peate diskrimineerivaks, et erihoolekandeteenuste osutamise suhtes rakendatakse erisuguseid tervisekaitsenõudeid.

Mõistan Teie muret erihoolekandeteenust saavate inimeste pärast. Leian, et praegused tervisekaitsenõuded ei ole oma loomult diskrimineerivad, sest reguleerivad erinevaid teenuseid ja olukordi.

Tervisekaitsenõuded erihoolekandeteenustele ja eraldusruumile on kehtestatud sotsiaalkaitseministri [21.12.2015 määrusega nr 75](#). Kui ööpäevaringse erihoolekandeteenuse osutamise nõuded kehtivad alates 2016. aastast, siis päeva- ja nädalahoiuteenuse osutamise nõuded jõustusid 2025. aasta alguses. Leiate, et kuna need on nii sarnased teenused, peaks nende suhtes rakendama ühesuguseid tervisekaitsenõudeid.

Õiguskantsleri nõunikud külastasid päeva- ja nädalahoiuteenust osutavaid asutusi. Lisaks oleme analüüsinud tervisekaitsenõudeid ning jõudnud järeldusele, et ööpäevaringne erihoolekandeteenus ning päeva- ja nädalahoiuteenus on oma olemuselt erinevad teenused. Kuigi teenuse sihtgrupp võib osaliselt kattuda, ei tähenda see, et mõlema teenuse suhtes peavad kehtima ühesugused tervisekaitsenõuded.

Päeva- ja nädalahoiuteenuse eesmärk on inimese hooldamine ja arendamine tema vajadustest lähtudes. Inimesele pakutakse majutust ja toitlustamist, et ta saaks jätkuvalt kodus elada ja iseseisvalt toime tulla, samas tagatakse talle turvaline keskkond teenuseosutaja territooriumil. Ühtlasi soovitakse selle teenusega vähendada abivajaja lähedaste hoolduskoormust, et nad saaksid tööl käia ja ühiskonnaelus osaleda ([sotsiaalhoolekande seaduse \(SHS\) § 99¹](#)).

Ööpäevaringse erihooldusteenus hõlmab täisealise inimese ööpäevaringset hooldamist ja arendamist, talle pakutakse majutust ja toitlustamist. Teenuse eesmärk on säilitada ja suurendada inimese iseseisvat toimetulekut ning pakkuda talle turvalist elukeskkonda teenuseosutaja territooriumil (SHS § 100 lg 1).

Niisiis on need kaks teenust üsna erinevad: nädala- ja päevahoiuteenuse saajad elavad kodus ja kasutavad sõltuvalt vajadustest teenust 10–23 (öö)päeva kuus, kuid ööpäevaringse

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

erihooldusteenuse saajad viibivad püsivalt hoolekandetasutuses – see on nende ainus kodu, kus nad elavad aastaid. Ööpäevaringset erihooldusteenust saavate inimeste heaolu mõjutavad tervisekaitsenõuded märksa rohkem kui päeva- ja nädalahoiuteenuse saajate heaolu.

Õiguskantsleri nõunikud külastasid paari päeva- ja nädalahoiuteenust osutavat asutust ning tutvusid sealse töökorraldusega. Vestlusest asutuste töötajate ja juhtidega selgus, et valdav osa teenusesaajatest ööbib kodus ehk valdavale osale inimestest osutatakse päevahoiuteenust. Oli küll ka inimesi, kes ööbivad asutuses, kuid nende jaoks on olemas kindlad toad ja voodid, kus nad saavad puhata ja magada. Mitte ühelgi juhul ei kasutata selleks elutuba või rühmaruume. Ka oskasid teenuseosutajad õiguskantsleri nõunikele kirjeldada ja näidata, et kuidas nad lahendavad olukorra, kui ootamatult jääb asutusse ööbima tavapärasest rohkem inimesi.

Teenuseosutajad tunnistasid siiski, et kui kõik need inimesed, kes õhtuti tavaliselt koju lähevad, sooviksid korraga asutusse ööseks jääda, siis oleks neil keeruline kõigile nõuetekohane ööbimiskoht leida. Selline võimalus on aga äärmiselt vähetöenaoline, mistõttu ei saa nõuda, et üldnõuete seadmisel sellest lähtutaks.

Tundsime muret ka selle pärast, et äärmusliku erivajadusega inimesi võib ühes toas elada rohkem kui ööpäevaringse erihooldekandeteenuse saajaid.

Sotsiaalministeeriumi selgituste kohaselt on selline võimalus küll olemas, kuid see puudutab vaid ühte teenuseosutajat.

Olite mures SHS-is sätestatud erandi pärast, mille kohaselt peab kogukonnas elamise teenuse osutaja tagama tervisekaitsenõuete täitmise, kui kogukonnas elamise teenust osutatakse rohkem kui kümnele erivajadusega inimesele (SHS § 99 lg 5).

1. septembril 2025 jõustub rahvatervishoiu seadus. Seaduse § 21 lõige 3 annab valdkonna eest vastutavale ministrile õiguse kehtestada määrusega nõuded elukeskkonnale, kus osutatakse sotsiaalteenust, ning terviseriskide ohjamisele ja riskitegurite vähendamisele selles elukeskkonnas.

Sotsiaalministeerium on õiguskantsleri nõunikele kinnitanud, et praegu koostatakse tõepoolest uusi nõudeid elukeskkonnale, kus osutatakse sotsiaalteenust. Need nõuded hakkavad kehtima ka siis, kui teenust saab vähem kui kümme inimest. Ka Teie saate esitada Sotsiaalministeeriumile oma ettepanekud uute nõuete kohta.

Loodan, et neist selgitustest on abi.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise